31. oktober 2018

MINISTERIET
SLOTS- OG KULTURSTYRELSEN

Radio- og tv-nævnet

H.C. Andersens Boulevard 2
1553 København V

Telefon 33 95 42 00

Marie Frank-Nielsen
Fuldmægtig, cand.jur.

mfn@slks.dk
www.slks.dk

TV 2 DANMARK A/S
Teglholms Allé 16
2450 København SV

Att.: TV 2 Jura

Sendt pr. mail til: jura2@tv2.dk

Afgørelse vedr. klage over køns- og aldersdiskriminerende reklame for Stofa sendt på TV 2

Sammendrag

Radio- og tv-nævnet modtog den 14. juni 2018 en klage over en reklame for Stofa kaldet "Grandma Hackers" sendt på TV 2. Klager mente, at reklamen var både køns- og aldersdiskriminerende.

Radio- og tv-nævnet har nu taget stilling i sagen og truffet afgørelse om, at reklamen for Stofa sendt på TV 2 den 14. juni 2018 ikke overtrådte radio- og fjernsynslovgivningen.

Klagen

Klagen vedrører en reklame for Stofa sendt på TV 2.

Det er klagers opfattelse, at reklamen er både køns- og aldersdiskriminerende. Klager mener, at reklamen mere end antyder, at kvinder ikke har nogen computerfærdigheder. Herunder kritiserer klager, at der er valgt bedstemødre, og ikke bedstefædre samt at de skal undervises af en yngre mand i at hacke.

Endelig mener klager, at en af de søde gamle kvinder, er sat til at udtale "internettet" på en for kvinden latterliggørende måde.

Beskrivelse af reklamen

Reklamen for Stofa er et 40 sekunders tv-spot, som indledes med et skilt med teksten: *"Er det så nemt at hacke, at selv en bedstemor kan?"*. Herefter ses 5 ældre kvinder, heraf én med rollator, på vej ind i en lagerhal.

En mand står og skriver på en tavle, mens han siger: *"I er samlet her i dag, fordi I skal lære at hacke jeres børnebørn"*. Kvinderne ser opgivende ud og slår eksempelvis ud med armene, og én af dem siger: *"Jeg aner ikke, hvor internettet det er"*.

Underviseren siger: *"Skriv kommandoen her, så overtager vi deres webkamera"*. Kvinden fra før peger overrasket på sin skærm og siger: *"Dér er Johan jo!".* Udover Johan ser man nogle andre børn via webcams, og én af kvinderne kigger ind i sit kamera og siger: *"Hej Sofie, det er farmor. Jeg har hacket dig"*, og kvinden fra tidligere fortsætter: *"...men det kunne du undgå, hvis du passede lidt bedre på"*, og den første kvinde afslutter: *"...for hvis jeg kan hacke dig, kan alle hacke dig"*. Børnebørnene ser overraskede ud og høres blandt andet sige: *"what the fuck"*, *"hvad fanden sker der"* og *"jeg er lige blevet scammet af min oldemor"*.

De fem kvinder ses herefter forlade hallen, mens speakeren afsluttende siger: *"Med SafeSurf fra Stofa kan du og din familie trygt være online. Stofa – gør det rart at være på"*. På skærmen står der: *"Stofa SafeSurf. Et sikkerhedsprogram til hele familien"* og afslutningsvis: *"Stofa: Gør det rart at være på"*.

Høringssvar

TV 2

TV 2 har i sit høringssvar af 10. juli 2018 oplyst, at de mener, at tv-reklamen for Stofa "Grandma Hackers" er i overensstemmelse med såvel markedsføringslovens § 3 om god markedsføringsskik, som medreklamebekendtgørelsens § 7, stk. 1 om behørig social ansvarsfølelse, samt § 9, stk. 2, om forskelsbehandling på grund af køn og alder.

TV 2 beskriver indledende reklamen og oplyser, at de mener pointen med reklamen tydeligvis er, at det er utroligt nemt at blive hacket på sin computer, og at selv dem, der normalt ikke begår sig så meget på internettet, vil kunne finde ud af at hacke.

TV 2 bemærker, at en flok bedstemødre traditionelt set bliver anset som symbolet på noget trygt og rart, og således på ingen måde nogen, som man bør frygte et cyberangreb fra. Efter TV 2's opfattelse opnår man en større chokeffekt hos de børn, som er kernemålgruppen for reklamens budskab, idet deres bedstemor nok er den sidste, som de forventede at blive hacket af.

Efter TV 2's vurdering ligger der ikke noget hverken køns- eller aldersdiskriminerende i, at det lige netop er bedstemødre, man har valgt. I forhold til kønnet har bedstemødre som sagt traditionelt set en særstatus som en varm og tryg base, og der er ifølge TV 2 ikke noget i reklamen, som indikerer, at bedstemødre er mindre hjemmevante på internettet end fx bedstefædre.

TV 2 oplyser, at de har heller ikke opfattet det som latterliggørende, at den ene af kvinderne udtaler "internettet" med tryk på sidste stavelse, men blot som en understregning af, at internettet ikke er noget hun normalt beskæftiger sig med.

Med hensyn til de medvirkendes alder konstaterer TV 2, at det generelle kendskab til IT og den digitale verden som udgangspunkt ikke er så højt hos den ældre del af befolkningen, hvorfor det igen er med til at understrege pointen om, at man kan blive hacket af selv folk, som ikke just er superbrugere.

Samlet set er det TV 2's opfattelse, at reklamen er i overensstemmelse med lovgivningen.

Stofa
Stofa har via deres reklamebureau ROBERT/BOISEN & Like-minded sendt en udtalelse omkring reklamen. Her oplyses det, at det på ingen måde har været Stofas hensigt at være hverken køns- eller aldersdiskriminerende. Derimod har det været hensigten, at oplyse på en humoristisk måde, at alle skal være på vagt, når de er på internettet.

Stofa kalder brugen af bedstemødre for et dramaturgisk greb, der har haft til hensigt at skabe nysgerrighed og interesse omkring reklamens budskaber. Stofa påpeger, at ældre mennesker typisk ikke forbindes med stærke it-kundskaber, og valget af medvirkende illustrerer derfor ifølge Stofa, at hacking ikke er en svær disciplin, og at det er vigtigt at sikre sig.

Stofa bemærker, at der ikke er nogen specifik grund til, at de har valgt bedstemødre fremfor bedstefædre. De oplyser, at de i princippet sagtens kunne have valgt bedsteforældre eller forældre, uden at det var gået udover pointen med reklamen. At aktørerne er børnebørn og bedsteforældre er ifølge Stofa blot et dramaturgisk greb og et eksempel på, at hacking er en reel risiko for alle, der færdes online.

Endelig bemærker Stofa, at kvinden som ifølge klageren udtaler "internettet" på en "latterliggørende måde" ikke er instrueret hertil, men at

aktørerne i reklamens gennem alle optagelser har anvendt egne ord, vendinger og udtale.

Radio- og tv-nævnets vurdering
Radio- og tv-nævnet har i henhold til § 44, nr. 1, i lov om radio- og fjernsynsvirksomhed, jf. lovbekendtgørelse nr. 444 af 8. maj 2018, på sit møde den 25. oktober 2018 behandlet sagen og skal udtale:

I henhold til § 7, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 801 af 21. juni 2013 om reklamer og sponsorering m.v. af programmer i radio, fjernsyn og on-demand audiovisuelle medietjenester samt indgåelse af partnerskaber (reklamebekendtgørelsen) skal reklamer bl.a. være lovlige, sømmelige, hæderlige og sandfærdige og være udformet med behørig social ansvarsfølelse. Af samme bekendtgørelses § 9, stk. 2, fremgår det, at reklamer ikke må skade respekten for den menneskelige værdighed eller indeholde eller fremme nogen forskelsbehandling på grund af køn, race eller etnisk oprindelse, nationalitet, religion eller tro, handicap, alder eller seksuel orientering. Reklamer må derfor ikke være diskriminerende i forhold til hverken køn eller alder, som det er klagers påstand i denne sag.

Det er Radio- og tv-nævnets opfattelse, at reklamen har til hensigt at skærpe opmærksomheden på at have en sikker adfærd på internettet, og at man i den sammenhæng kan vælge at købe et produkt fra Stofa.

I reklamen ser man bedstemødre blive undervist i at hacke sig ind til deres børnebørns computere. Dette lykkes for flere af bedstemødrene til børnebørnenes store forundring, og man får på den måde fortalt, at det er vigtigt at udvise forsigtighed, når man færdes på internettet.

Uanset at der i reklamen anvendes visse især aldersmæssige stereotyper, foretages denne dramaturgiske fortælling efter nævnets vurdering uden at bedstemødrene fremstilles nedladende. Bedstemødrene fremstilles nærmere i et positivt lys, idet det netop lykkes dem, at hacke sig ind i børnebørnenes computere. Det bemærkes i denne sammenhæng af en af de ældre kvinder, at barnebarnet skal passe bedre på, for at undgå hacking. Reklamen fremstår humoristisk og formidler dermed et alvorligt budskab med et glimt i øjet.

Det er derfor nævnets vurdering, at reklamen for Stofa "Grandma Hackers" er udformet i overensstemmelse med § 7, stk. 1 og § 9, stk. 2 i reklamebekendtgørelsen.

På baggrund heraf har Radio- og tv-nævnet truffet følgende

AFGØRELSE

Reklamen for Stofa - "Grandma Hackers" – sendt på TV 2 den 14. juni 2018 er udformet i overensstemmelse med § 7, stk. 1 og § 9, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 801 af 21. juni 2013 om reklamer og sponsorering m.v. af programmer i radio, fjernsyn og on-demand audiovisuelle medietjenester samt indgåelse af partnerskaber (reklamebekendtgørelsen).

Med venlig hilsen

Anne Kristine Axelsson
Konstitueret formand